

VÁLASZADÓ

2014/6. JÚNIUS

Kisokos a távolléti díj számításáról

Ingóeladás: itt a NAV sorvezetője

Ennyit ér a cég üzletrésze

Áfaalap-csökkentés: mikor kötelező?

Kérdések és válaszok

ADÓ
2014

6

Kedves Olvasó!

Az adóbevallások és beszámolók készítését segítő cikközönünk mellett számos érdekes és hasznos adózási, számviteli, társadalombiztosítási, munkajogi kérdésben nyújtottak támpontot és foglaltak állást szakértőink az elmúlt hónapban. A lassacskán két éve életbe lépett munka törvénykönyvében (Mt.) még mindig számos olyan terület van, amelyet érdemes újra és újra boncolgatni. Az Mt. ugyan részletesen szabályozza a távolléti díj alkalmazására és számítására vonatkozó szabályokat, az Adózónához mégis gyakran érkezik arra vonatkozó kérdés, mikor kell távolléti díjjal számolni. Szakértőnk az értelmezést segítő, jól áttekinthető táblázatokban foglalta össze a távolléti díj fizetésének, időtartamának és mértékének szabályait.

Az új Ptk. életbelépésével a figyelem középpontjába került, hogy legalább hárommillió forintra fel kell emelni a kft.-k jegyzett tőkéjét. Ha a tulajdonosok képesek tőkeemelésre, akkor előfordulhat, hogy a cég megszüntetése vagy átalakulása helyett inkább az üzletrészük eladása mellett döntenek. Cikkünkben bemutatjuk, hogyan kell kiszámolni az üzletrész értékét.

Bár az emberek többsége, kis túlzással, egész életében „nyugdíjba készül”, ennek ellenére a lehetőség kapujában, tehát a nyugdíjjogosultság elérésekor (a szükséges életkor betöltése, illetve nők esetében a 40 év jogosultsági idő megszerzése táján) sokan teszik fel a kérdést: menjenek vagy maradjanak? Szakértőnk cikkében amellet hoz fel érveket, miért érdemes tovább dolgozni.

Nagyjából három éve tartja lázban a közvéleményt az a kérdés, nyugodtan árulhatják-e a magánszemélyek a család megunt, kinőtt holmijait az internetes aukciós portálokon, mikor csap le rájuk az adóhatóság? A Kúria tavaly novemberben jogegységi határozatot hozott, amelyben kategorikus, de általános megállapításokat tesz arra vonatkozóan, mikor üzletszerű az ingóságok értékesítése. A Nemzeti Adó- és Vámhivaltól részletes útmutatást kértünk, amelyben választ kaptunk arra a kérdésre is, hogy az egyébként szja-mentes, évi 600 ezer forint alatti bevétel esetén kell-e adószám?

A vállalkozásokat érintő áfaszabályokban is vannak újdonságok. Január 1-jétől jelentősen átszabta az Országgyűlés az általános forgalmi adóról szóló törvénynek az áfaalap utólagos csökkentésére vonatkozó szabályait. Szakértőnk cikkéből kiderül, hogy mikor kötelező csökkenteni az áfa alapját.

Több írásunk taglalt a foglalkoztatáshoz kapcsolódó kérdéseket, egyebek mellett azt, hogy mit kell tenniük a munkavállalóknak, ha munkaadójuk több munkabért utalt számukra, és mit tehet a munkáltató, miután ezt észleli? Örökzöld téma az alkalmazottak bejelentésére vonatkozó kötelezettség. Összefoglaltuk a bejelentésre vonatkozó határidőket és a késedelem következményeit. A foglalkoztatók számára komoly terhet jelent a rehabilitációhoz járárlás-fizetési kötelezettség. Ez kiváltható megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásával, cikkünkéből kiderül, hogyan.

Az Adózóna tapasztalatai szerint az alapítványokat, közhasznú szervezeteket működtetők körében nap mint nap számos adózási és számviteli kérdés merül fel. Szakértőnk most arra ad választ, mennyi pénz lehet egy alapítvány pénztárában, és adhat-e kölcsönt?

A mezőgazdaságban tevékenykedők is útmutatásra szorulnak a számviteli kérdésekben. Olvasónk tenyészállatok vásárlási és takarmányozási költségeinek elszámolására vonatkozó számviteli szabályok értelmezésében kért segítséget.

Rendre felmerülnek olvasóink körében az illetékkötelezettségre vonatkozó kérdések is, a másik állandóan visszatérő téma pedig a tagi kölcsön elengedése. A kiadványunkban közölt válaszból kiderül, elévül-e az illetékfizetési kötelezettség, ha hat évvel ezelőtt elmulasztották bejelenteni az adóhatóságnak a tagi kölcsön elengedését.

Tudja, mennyit ér a cég, üzletrésze? Vagyonértékelési 1x1

Az új Ptk. életbelépésével a figyelem középpontjába került a kft.-k jegyzett tőkéje. Ha a tulajdonosok nem tudják, nem akarják azt három millió forintba feleltetni, akkor előfordulhat, hogy a cég megszüntetése vagy átalakulása helyett inkább üzletrészük eladása mellett döntenek. Bemutatjuk, hogyan kell kiszámolni az üzletrész értékét.

Cégeladásnál, üzletrész eladásánál természetesen nem mindegy, hogy a kontraktus mennyit hoz a konyhára! A reális ár eléréséhez tudni kell, mennyit is ér a cég a piacon. Nem feltétlenül annyit, mint amennyit a legutolsó beszámoló mutat.

Persze a számviteli információkra szükség van ebben az esetben is, hiszen a vállalatértékelési módszerek jellemzően azokon alapulnak.

A szóban forgó módszerek alapvetően – annak függvényében, hogy mennyire „szakadnak el” a könyvviteli adatoktól – két csoportba sorolhatóak. Ennek megfelelően beszélhetünk:

- vagyonleltár készítésén alapuló vagyonomérlegről,
- üzleti értéket meghatározó, előrejelzéseken alapuló eljárásokról.

A vagyonleltáron alapuló módszer esetében a cégvagyon meghatározásának alapja a vállalkozás eszközeit tartalmazó, tételes vagyonleltár.

A vagyonleltár rögzítheti az eszközöket könyv szerinti értéken is.

Ez a legkézenfekvőbb módszer, mivel a számviteli nyilvántartások eleve tartalmazzák a szükséges adatokat: az eszközök mérleg szerinti értéke magában foglalja a megfelelő értékelési műveletek (például értékcsökkenés) hatását. Ebből levonva a kötelezettségek könyv szerinti értékét, a társaság feltételezett értékét kapjuk.

Ez lényegében a saját tőke könyv szerinti értéke. E számítási mód előnye az egyszerűsége, a szükséges információk aprólékos adatgyűjtés, becslés nélkül is rendelkezésre állnak.

Hátránya, hogy a kimutatott érték jellemzően eltér a piaci értéktől, és általában a vagyont a tényleges értékénél (sokszor számottevően) alacsonyabb értékben mutatja ki. (A kötelezettségek esetében a piaci érték általában azonos a könyv szerinti értékkel, más vagyonelemek esetében azonban jelentős eltérés lehet.)

Reálisabb képet kapunk, ha az úgynevezett újrabeszerzési, illetve újraelőállítási értékkel számolunk. Az értékelés során arra ►

keressük a választ, hogy a potenciális vásárlónak most milyen nagyságrendű költséggel járna egy, a megvásárolni szándékozott céghez hasonló tevékenységű és vagyoni helyzetben lévő vállalkozás létrehozása.

Adott esetben olyan vagyonelemekkel is számolnunk kell, amelyek után a vizsgált cég már jelentős összegű értéksökkenési leírást számolt el, így azok könyv szerinti értéke alacsony.

Általában ezek az eszközök – például a tevékenység céljaihoz gyártatott speciális gépsorok, berendezések, vagy az immateriális javak köréből a gyártási eljárások – a társaság számára jelentős gazdasági értéket jelentenek (úgynevezett kritikus javak), éppen ezért helyettesítési értékük a leendő vevőnek túl magasnak tűnhet.

A kevésbé speciális, a cég sikeres működéséhez nem elengedhetetlenül fontos (úgynevezett nem kritikus javak), könnyebben eladható, pénzzé tehető vagyonelemek esetében a könyv szerinti érték és az újrabeszerzési érték eltérése lényegesen kisebb.

Az esetek nagyobb részében a vagyonerék önmagában nem ad kielégítő eredményt, mivel kizárólag az adott időpontban meglévő vagyonelemekre koncentrál. Ezért az értékelés során a vizsgált cég piacon elfoglalt helyét is figyelembe véve, vagyónának a folyamatos működést feltételező értékét célszerű meghatározni. Ez a működésben lévő vállalkozás teljes értékét jelenti, azaz a nettó eszközértéken felül a cég úgynevezett eszmei értékét (például jó hírének köszönhető értéktöbblet) is számításba vesszük.

Amellett, hogy egy eszköz újraelállításhoz milyen összegű befektetésre lenne szükség, az is lényeges szempont egy cég eszközeinek értékelése során, hogy azok milyen gyorsan és milyen érteken adhatóak el, azaz mennyi a likviditációs értékük.

Ez azt jelenti, hogy a vagyoneréket annak alapján határozzuk meg, hogy ha azt muszáj lenne értékesítenünk, mekkora összegre számíthatnánk cserébe, illetve ebből mennyi maradna meg – ez az adott cég likviditációs értéke – az adósságok kifizetése és az értékesítés költségeinek levonása után.

Lényeges, hogy „vészhelyzet” esetén, azaz akkor, ha mindenképpen el kell adnunk az adott eszközt, szinte biztos, hogy az az aktuális piaci értéke alatt, sőt, még a könyv szerinti értékénél is alacsonyabb áron cserélne gazdát.

Ebből következik, hogy a likviditációs érték meghatározásán alapuló eljárás a cég vagyona minimális értékének – ami alatt nem tanácsos értékesíteni azt – meghatározásához kiváló módszer.

Az üzleti értéket meghatározó eljárások

nem közvetlenül a múltbéli (és könyvelt, a számvitelből nyerhető) adatokkal dolgoznak, hanem a következő évekre vonatkozó előrejelzéseken alapulnak.

Az előrejelzések – mint például a diszkontált osztalék modell vagy a diszkontált cash flow alapú értékelés – a társaság piaci értékét a cég tartós jövedelemtermelő képessége, osztalékfizetési kilátásai alapján határozzák meg.

E módszerek a potenciális befektető szempontjából nagyon fontos kérdésre koncentrálnak: a társaság a jövőben milyen mértékben lesz képes a befektetett tőke tulajdonosok által elvárt hozamát biztosítani.

Az előrejelzések készítéséhez az elmúlt évek eredménykimutatásából indulnak ki, és azok elemzésével valószínűsítik a következő időszak(ok) hozamait.

Minél pontosabbak az előrejelzések, annál megbízhatóbb lesz a meghatározott érték. Természetesen az előrejelzés pontosságát jelentősen befolyásolja a múltbéli adatok (könyvelési információk) pontossága, hiszen a becslés is ezekből indul ki. Célszerű az elmúlt két-három év mérlegében és eredménykimutatásában szereplő adatok átfogó elemzése ahhoz, hogy a becsült, jövőbeni adatok a lehető legpontosabbak legyenek.

Fontos, hogy ne elégedjünk meg egyetlen értékelési módszerrel, számoljuk ki a cég értékét több – a társaság körülményeit figyelembe véve – lehetséges módszerrel! A kapott eredményeket azonban inkább értéktartományokként kezeljük és ne „kőbe véssett”, biztos értékeként.

Amennyiben ezek az értéktartományok – és az ezek alapján az üzletrészt felkínált összeg – elfogadható értékeket valószínűsítnek mind a vevő, mind az értékesítő számára, akkor a cég eladása jó megoldás lehet a jegyzett tőke problémájára is.

Sinka Júlia, adó- és számviteli tanácsadó

Mikor, mennyi a távolléti díj?

Szabadság, betegszabadság, végkielégítés, elmaradt jövedelem miatti kártérítés: mind olyan eset, amikor a (volt) dolgozót távolléti díj illeti meg. De előfordulhat, hogy a munkavállaló nem kapja, hanem ő fizeti a távolléti díjat. Összefoglaltuk a távolléti díj fizetésének, időtartamának és mértékének szabályait.

A munka törvénykönyve (Mt.) részletesen szabályozza a távolléti díj alkalmazására és számítására vonatkozó szabályokat. Az Adó-

zóna mégis gyakran kap olyan kérdést, hogy mikor kell távolléti díjjal számolni.

A munkavégzés alóli mentesülés esetén biztosítási jogviszony vonatkozásában is van jelentősége a távolléti díjnak. Az 1997. évi LXXX. törvény alapján szünetel a biztosítás a munkavégzési (szolgáltatelljesítési) kötelezettség alóli mentesítés ideje alatt, kivéve, ha a munkavégzés alóli mentesítés idejére a munkaviszonyra vonatkozó szabály szerint átlagkereset jár, vagy munkabér (illetmény), átlagkereset (távolléti díj), táppénzfizetés történt. Azaz, ha munkavégzési (szolgáltatelljesítési) kötelezettség alóli mentesítés ideje alatt távolléti díjat fizetnek, akkor a biztosítási jogviszony nem szünetel.

A távolléti díjat

- az esedékessége időpontjában érvényes alapbér, pótlékátalány,
 - az esedékesség időpontját megelőző utolsó hat hónapra kifizetett
 - teljesítménybér,
 - bérpótlék
- figyelembevételével kell megállapítani. Teljesítménybérezés esetén a távolléti díj számításánál az alapbért figyelmen kívül kell hagyni.

Mit foglal magában az esedékesség időpontja?

Az esedékesség időpontja

- a távollét kezdő időpontja, illetve
- végkielégítés tekintetében
- a munkáltatói felmondás közlésének az időpontja,
- a munkavállaló halála, illetve a munkáltató jogutód nélküli megszűnése esetén a munkaviszony megszűnésének időpontja, vagy
- kártérítési felelősség megállapítása esetén a kár bekövetkezésének időpontja; ha a munkaviszony ezt megelőzően megszűnt, akkor a munkaviszony megszűnésének időpontja.

Pótlékokat az alábbi esetekben kell figyelembe venni a távolléti díj számításánál:

A vasárnapi pótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkavállaló az irányadó időszakban legalább a vasárnapok egyharmadában beosztás szerinti munkaidejében munkát végzett.

A műszakpótlékot és az éjszakai bérpótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkavállaló az irányadó időszakban legalább a beosztás szerinti munkaideje harminc százalékában műszak- vagy éjszakai bérpótlékra jogosító időszakban végzett munkát.

Az ügyelet és a készenlét tartamára kifizet- ►

A távolléti díj jogcíme, időtartama és mértéke

Jogalap	Távolléti díj időtartama/mértéke
Érvénytelen megállapodás esetén, ha az a munkáltató oldalán felmerült okból érvénytelen, és az érvénytelenség okát a felek nem hárítják el.	A munkáltató köteles a munkavállalónak annyi időre járó távolléti díjat megfizetni, amennyi a munkáltató felmondása esetén járna.
A munkáltató jogutód nélküli megszűnése, valamint ha az átvevő munkáltató nem az Mt. hatálya alá tartozik.	A munkavállaló távolléti díjat kap a munkavégzés alóli felmentés idejére. Kivétel képez, ha a felmentés alatt a munkavállaló munkabérre nem lenne jogosult vagy a jogszabály ettől eltérő szabályt állapít meg.
A munkakör-megosztás szerinti munkaviszony megszűnik, tekintettel arra, hogy a munkavállalók száma egy főre csökken.	A munkáltató köteles annyi időre járó távolléti díjat a munkavállalónak megfizetni, amennyi a munkáltató felmondása esetén járna; figyelembe kell venni a végkielégítést is.
A munkáltató felmondása esetén, a munkavállaló munkavégzés alóli felmentésekor.	A munkavégzés alóli felmentés időtartamára a munkavállaló távolléti díj illeti meg, kivéve, ha munkabérre egyébként nem lenne jogosult.
A munkáltató azonnali hatályú felmondással megszünteti a határozott idejű munkaviszonyt.	A munkavállaló jogosult 12 havi, vagy ha a határozott időből hátralévő idő egy évnél rövidebb, a hátralévő időre járó távolléti díjra.
Ha a munkáltató jogellenesen szünteti meg a munkaviszonyt, akkor köteles megtéríteni a munkavállaló elmaradt munkabérét.	Elmaradt munkabérként a munkavállaló távolléti díját kell figyelembe venni.
Ha a munkáltató jogellenesen szünteti meg a munkaviszonyt, akkor köteles megtéríteni a munkavállaló elmaradt jövedelem címén kártérítést igényelhet.	Az elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés nem haladhatja meg a munkavállaló 12 havi távolléti díjának összegét.
A vezető beosztású munkavállaló munkaviszonya csődeljárás vagy felszámolási eljárás megkezdését követően szűnik meg.	Az esedékességekor a vezetőt megillető díjazásból a munkáltató legfeljebb 6 havi távolléti díjnak megfelelő összeget köteles megfizetni. Az ezt meghaladó összeget a csődeljárás befejezésekor vagy megszűntetésekor, illetve a felszámolási eljárás befejezésekor kell megfizetni.
Végkielégítés idejére.	Minimum 1 hónap, maximum 9 hónap távolléti díj jár.
A munkavállaló a határozott tartamú munkaviszonyát szünteti meg jogellenesen.	A határozott időből még hátralévő időre járó, de legfeljebb 3 havi távolléti díjat köteles a munkavállaló megfizetni.
A munkavállaló jogellenesen megszünteti a munkaviszonyát.	A munkavállaló fizetési kötelezettsége – a fizetendő kártérítéssel együtt – nem haladhatja meg a munkavállaló 12 havi távolléti díját.
A vezető beosztású munkavállaló jogellenesen megszünteti a munkaviszonyát.	A vezető 12 havi távolléti díjnak megfelelő összeget köteles megfizetni.
Betegszabadság időtartama.	A távolléti díj 70 százaléka.
Óra- vagy teljesítménybérézés esetén a napi munkaidőre, ha az általános munkarend szerinti munkanapra eső munkaszüneti nap miatt csökken a teljesítendő munkaidő, és a munkavállaló a munkaszüneti napon keresőképtelen.	Ha a munkavállaló a munkaszüneti napon keresőképtelen, részére a távolléti díj 70 százaléka jár. Nem jár a távolléti díj, ha a munkavállaló a keresőképtelenségére tekintettel táppénzben vagy baleseti táppénzben részesül.
A szabadság időtartamára.	Mértéke a szabadság napjainak számától függ.
Kötelező orvosi vizsgálat esetén.	Kötelező orvosi vizsgálat időtartamára a munkavállaló mentesül a munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Véradás esetén.	Minimum 4 óra időtartamra mentesül a munkavállaló munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Szoptató anya, a szoptatás idejére.	Az első 6 hónapban naponta kétszer 1, ikergyermekek esetén kétszer 2 órára, a kilencedik hónap végéig naponta 1, ikergyermekek esetén naponta 2 órára mentesül a munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Hozzá tartozó halálakor.	A munkavállaló 2 munkanapra mentesül a munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Általános iskolai tanulmányok folytatása, továbbá a felek megállapodása szerinti képzés, továbbképzés esetén.	A képzésben való részvételhez szükséges időre a munkavállaló mentesül a munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
A munkavállalót tanúként hallgatják meg bíróságon vagy hatóságon.	Eljárásban való személyes részvételhez szükséges időtartamra a munkavállaló mentesül a munkavégzés alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
A munkavállaló által elkövetett kötelezettségszegés körülményeinek kivizsgálása esetén.	A vizsgálat lefolytatásához szükséges, de legfeljebb 30 napos időtartamra mentesülhet a munkavállaló a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Óra- vagy teljesítménybérézés esetén a napi munkaidőre a munkavállalónak távolléti díj jár, ha az általános munkarend szerinti munkanapra eső munkaszüneti nap miatt csökken a teljesítendő munkaidő.	
A munkavállalónak távolléti díj jár, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály munkavégzés nélkül munkabér fizetését annak mértéke meghatározása nélkül írja elő.	
Üzemi tanács választása esetén	A választási bizottság tagja tevékenysége ellátásának időtartamára mentesül a munkavégzési kötelezettsége alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
Versenytitlimi megállapodás, köztulajdonban álló munkáltató esetében.	A távolléti díj mértéke nem haladhatja meg a versenytitlimi megállapodásban foglalt időszakra járó távolléti díj 50 százalékát.
Munkavállaló gondatlan – kivéve a súlyosan gondatlan – károkozása esetén.	A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a munkavállaló 4 havi távolléti díjának összegét. Kollektív szerződés a gondatlan károkozásnál legfeljebb 8 havi távolléti díj fizetését írhatja elő.
Leltárhány esetén.	A munkavállaló legfeljebb 6 havi távolléti díjának mértékéig felel, ha a leltári készletet a leltárhányért nem felelős munkavállaló is kezeli.
	Csoportos leltárfelelősség esetén a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a megállapodást kötött munkavállalók távolléti díjának 6 havi együttes összegét.
Üzemi tanácsot megillető munkaidő-kedvezmény esetén.	Az üzemi tanács tagjának a munkaidő-kedvezmény időtartamára távolléti díj jár.
Szakszervezet esetén munkaidő-kedvezmény, valamint a munkáltatóval való konzultáció.	A munkaidő-kedvezmény, valamint a munkáltatóval való konzultáció időtartamára távolléti díj jár.

tett bérpótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkáltató a munkavállaló számára az irányadó időszakban átlagosan legalább havi 96 óra tartamú ügyeletet vagy készenlétet rendelt el.

A távolléti díj számításának különleges esetei:

A távolléti díj kiszámításakor, ha az irányadó időszakban munkabér-kifizetés nem történt, az alpbért kell figyelembe venni. Abban az esetben, ha a munkaviszony hat hónapnál rövidebb, a távolléti díj számításakor irányadó időszakként a naptári hónapokat vagy hónapot, illetve teljes naptári hónap hiányában az alpbért vagy a havi átalányt kell figyelembe venni.

dr. Radics Zsuzsanna,
társadalombiztosítási szakértő

Nyugdíjba készül? Lehet, hogy érdemes még dolgoznia!

Bár az emberek többsége, kis túlzással, egész életében „nyugdíjba készül”, ennek ellenére a lehetőség kapujában, tehát a nyugdíjjogosultság elérésekor (a szükséges életkor betöltése, illetve nők esetében a 40 év jogosultsági idő megszerzése táján) nagyon sokan „megtorpannak”, és felteszik maguknak a kérdést: máris menjenek vagy esetleg még egy rövid időt (heteket, hónapokat vagy akár éveket) „rádolgozzanak” az eddigiekre?

A döntés természetesen leginkább az egyéni helyzet (családi körülmények, egészségi állapot és érzelmek) befolyásolja, de ezeken túlélve is számos érvet lehet felsorakoztatni, mind a „menni”, mind a „maradni” választása mellett.

A következőkben az utóbbi mellett hozunk fel néhány érvet.

Az első komolyan figyelembe veendő objektív tényező, hogy a nyugellátás érdekében a fennálló biztosítási jogviszonyt meg kell szüntetni. Annak persze nincs akadálya, hogy a nyugdíjazás másnapján újra jogviszonyt létesítsünk, az viszont kérdéses, hogy volt munkaadónk a korábbi feltételek mellett hajlandó-e tovább alkalmazni bennünket. (Ráadásul, ha még nem töltöttük be a korhátárt, akkor számolnunk kell a jövedelemkorláttal is.)

Ezzel a gondolattal egy időben rögtön felvetődik az is, hogy amennyiben most nem él a jogosult a lehetőséggel, vajon később ugyanezekkel a feltételekkel lesz-e rá módja? ►

Például a „nők 40 éve” kapcsán folyamatosan terjedő „rémhír”, hogy megszűnik ez a kedvezmény, esetleg a 40 év helyett többre lesz szükség. Túl a konkrét példán (amely esetben nemrégiben még némileg kedvezőbbek is lettek a feltételek), az öregségi nyugdíj-jogosultságra vonatkozó szigorúbb szabályok minden alkalommal viszonylag hosszabb átmeneti idő után léptek hatályba, illetve amiatt senki nem veszítette el megszerzett jogosultságát, hogy egy adott pillanatban nem élt vele. Így például, aki előrehozott nyugellátásra szerzett jogot 2012 előtt, annak a mai napig módjában áll korhatár előtti ellátást igénybe venni.

A következő fontos kérdés az ellátás összegének alakulása.

Anélkül, hogy részletszabályokba belemennénk, meg kell említenünk, hogy a nyugdíj összege a szolgálati időtől és a nyugdíj alapjául szolgáló átlagkeresettől függ.

Tehát ahhoz, hogy a megállapítandó havi ellátás összege magasabb legyen, vagy az alapjául szolgáló átlagkereset összegének, vagy pedig a szolgálati idő hosszától függő százalékban meghatározott szorzószámnak kell nőnie.

A szolgálati idő hossza és mértéke közötti összefüggést a társadalombiztosítási nyugdíjról szóló törvény (Tny.) 2. számú mellékletében találjuk. E terjedelmes táblázatból a 40 év szolgálati időtől kezdődő szorzószámokat emeljük ki.

Szolgalati idő (év)	Az öregségi nyugdíj alapját képező havi átlagkereset százaléka
40	80,0
41	82,0
42	84,0
43	86,0
44	88,0
45	90,0
46	92,0
47	94,0
48	96,0
49	98,0
50 vagy több	100,0

Például, ha egy munkavállaló már 40 év szolgálati idővel rendelkezik, akkor 2 százalékkal (illetve a valorizációs szorzók változásának köszönhetően, ezt némileg meghaladóan) érhet el magasabb nyugellátást, ha további egy évet „ráhúz”.

Éppen ezért a „töredék” szolgálati időt érdemes teljes évre „kidolgozni”, különösen akkor, ha ennek révén még az adott naptári évben nyugdíjba vonulhat valaki. Például, annak a dolgozónak, aki június 15-től jogosult nyugellátásra, de november 30-án

lenne meg a 41 év szolgálati ideje, célszerű megvárnia ezt az időpontot. Arról az esetről nem is beszélve, amikor a 40 év jogosultsági idővel rendelkező, közszolgálatban dolgozó nő munkavállalónak csak néhány hónapot kellene a jubileumi jutalomhoz még jogviszonyban állnia.

További motivációt jelenthet, hogy a nyugdíjkorhatár betöltése utáni továbbdolgozás esetén az előzőekben említett évi 2 százaléknál is magasabb emelés érhető el a nyugdíjnövelés intézménye révén. Erre az a személy jogosult a Tny. 21. § (3) bekezdése alapján, aki legalább 20 év szolgálati idővel rendelkezik, és a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után a nyugdíj megállapítása nélkül legalább 30 nap szolgálati időt szerez. A nyugdíjnövelés mértéke minden 30 nap után az öregségi nyugdíj 0,5 százaléka. Ebben az esetben tehát egy év akár 6 százalékos többletet is jelenthet, és a nyugdíj összege akár meg is haladhatja az alapjául szolgáló havi átlagkeresetet.

Széles Imre, társadalombiztosítási szakértő

Vaterázók, figyelme! Itt a NAV válasza, mikor kell adószám

Mikor kell adószámot kérniük a magánszemélyeknek ingóságok értékesítése esetén, és mikor nem? Évi 600 ezer forint alatti bevétel esetén kell-e adószám? Lehet-e visszamenőleges hatállyal alanyi adómentességet választani, ha valaki a gazdasági tevékenysége megkezdése után kér – jogszerűtlenül – adószámot? Hogyan kell visszamenőlegesen – bevételi bizonylatok híján – áfabevallást benyújtani? Egyebek mellett ezekre a kérdésekre kért választ az Adózána a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól (NAV).

A Kúria tavaly novemberi jogegységi határozatában azt állapította meg, hogy az szja-törvény 2011-es módosítása előtt is „üzletszerűnek volt minősíthető, és ezáltal nem különadózó, hanem összevont adózás alá tartozó jövedelem volt az a bevétel, amit az adóalany rendszeresen ellenérték fejében végzett tevékenységből szerzett, akkor is, hogyha – noha kötelessége lett volna – az áfa hatálya alá nem jelentkezett be”.

A személyi jövedelemadóról szóló törvény (szja-törvény) 2011. december 31-éig úgy fogalmazott, hogy üzletszerű az ingó értékesítés, ha ellenérték fejében történik, és az ügylettel kapcsolatban a magánszemélynek

az általános forgalmi adó szabályszerűen bejelentkezett alanyként adólevonási joga megnyílik. Szó szerinti értelmezésben ez azt jelentené, hogy csak az végzett üzletszerű tevékenységet, aki adószámot igényelt és nem választotta az alanyi adómentességet, vagyis áfaalany lett, így levonhatta a beszerzéseinek az áfatartalmát.

A Kúria döntésében ezzel szemben az áfa-törvényben meghatározott szabályokra utal vissza, amelyek szerint gazdasági tevékenység a bevétel elérése érdekében rendszeresen vagy üzletszerűen végzett tevékenység, rendszeres gazdasági tevékenység folytatása esetén pedig az adózó mindenképpen az áfa hatálya alá kerül, ha bejelentkezett az adóhatósághoz, ha nem, mivel a bejelentkezés „egy adminisztratív aktus”.

A NAV 2014. május 1-jéig határozott meg türelmi időt „a szabálytalanul adózó”, üzletszerűen ingóságokat értékesítő magánszemélyek számára, miszerint önellenőrzéssel javíthatják a hibát. Ez nem azt jelenti, hogy később – akár most – már nem lehet ezt megtenni, az önellenőrzésre az ellenőrzés megkezdéséig van lehetőségük a magánszemélyeknek. Az ellenőrzés a megbízólevél kézbesítésével vagy átadásával kezdődik.

Ha valaki úgy ítéli meg, hogy 2013-ban gazdasági tevékenység keretében értékesített ingóságokat, akkor ne felejtse el a tavalyi évről benyújtott adóbevallásában az önálló tevékenységből származó jövedelmek között bevallani az ebből származó jövedelmét! Ezt akár az utolsó előtti pillanatban is pótolni lehet, akár önellenőrzéssel is. Az idei évben ugyanis már a személyi jövedelemadó bevallás benyújtási határidejét (május 20.) megelőzően is lehet önellenőrzést benyújtani.

2012. január 1-jétől az szja-törvény is hozzáidomult az áfatörvényhez, s átvette azt a fogalmat, mely szerint gazdasági tevékenység valamely tevékenység üzletszerű, illetőleg tartós vagy rendszeres jelleggel történő folytatása, amennyiben az ellenérték elérésére irányul, vagy azt eredményezi, és annak végzése független formában történik. Gazdasági tevékenység esetén már nem lehet alkalmazni az ingó értékesítésére vonatkozó kedvező szabályokat, a magánszemélynek önálló tevékenységből származó jövedelme keletkezik, amely után a 16 százalékos szja mellett 27 százalékos egészségügyi hozzájárulást is kell fizetni.

A magánszemélyek számára a legnagyobb probléma, hogy nekik kell megítélniük – a 2012 előtti és a jelenlegi időszakra vonatkozóan is –, hogy az általuk folytatott értékesítés a jellegéből adódóan gazdasági tevékenységnek minősül-e vagy sem, kell-e adószámot kérniük, vagy sem, mi számít ►

rendszeres vagy üzletszerűen végzett tevékenységnek, illetve – ahogy a Kúria fogalmaz –, olyan rendszeresen végzett tevékenységnek, amely üzletszerűnek minősíthető.

További értelmezési zavarokat okoz az szja-törvény 600 ezer forintos bevétel, illetve 200 ezer forintos jövedelemig biztosított adómentességi határa annak megítélésében, hogy a magánszemélynek kellett volna-e (és a jövőben kell-e) adószámot kérnie. Az Adózána konkrét példákkal alátámasztott fogódzót kért a Nemzeti Adó- és Vámhivataltól.

Mi életszerű?

Az adóhatóság kérdéseinkre hangsúlyozta: az ingó értékesítéséből származó jövedelem utáni adókötelezettség megállapításakor mindenképpen az értékesítés összes körülményét figyelembe kell venni. Nem lehet tehát megítélni az olyan kérdéseket egyértelműen, melyeket az eladás valós körülményei közül kiragadva próbálunk meg minősíteni.

Teljesen életszerű, ha egy gyeden lévő anyuka a gyerekei kinőtt ruháit értékesíti az interneten. Az, hogy a kinőtt ruhákat, már nem használt eszközöket folyamatosan eladják, nem számít gazdasági tevékenységnek. Azonban, ha valaki olcsón felvásárolt használt ruhákat értékesít, úgy az már kimeríti a gazdasági tevékenység fogalmát. A NAV álláspontja szerint nem életszerű, ha valaki a gyermekei, családtagjai kinőtt ruháinak értékesítéséből egy év alatt egymillió forintos bevételre tesz szert!

Egyértelműen bizonyítja azt, hogy nem a családban feleslegessé vált új holmi értékesítéséről van szó, ha például egy magánszemély egy internetes aukciós portálon autóban használható biztonsági gyermekülést hirdet, az érdeklődő pedig több színből választhat. Ilyen esetben egyértelműen bizonyítható az üzletszerűség.

Adott esetben egyetlen értékesítésnél is megvalósulhat az üzletszerűség, ha abból

egyértelműen megállapítható, hogy a magánszemély az ingó dolgot kizárólag azért szerezte meg, hogy azt hasznoszerzés céljából továbbértékesítse – húzza alá az adóhatóság. Egy aukción ilyen célból megszerzett műkincs vagy egy régiség megvásárlása és felújítás utáni értékesítése is üzletszerűnek tekinthető. Nem minősül viszont gazdasági tevékenységnek, ha például valaki az utcán talál egy arany karikagyűrűt, és azt eladja.

A NAV álláspontja szerint nem valószínű, hogy az üzletszerűséget, ha valaki egy padláson fellelt régiséget azért értékesít, mert nincs rá szüksége. Nem állapítható meg üzletszerűség abban az esetben sem, ha a magánszemély a feleslegessé vált, eredetileg saját használatra vásárolt vagy ajándékba kapott, örökölt holmiját alkalmasszerűen értékesíti. Üzletszerű viszont, ha valaki kifejezetten azért járja a házakat, hogy az ott fellelhető régiségeket továbbértékesítés céljából felvásárolja.

Mikor adómentes az ingóságok értékesítéséből származó jövedelem?

Nem keletkezik adókötelezettség, ha a magánszemély ingóértékesítéséből származó összes jövedelme nem haladja meg a 200 ezer forintot. Amennyiben e jogcímen megszerzett jövedelem meghaladja ezt az összeget, úgy csak a 200 ezer forint feletti rész után kell a 16 százalékos adót megfizetni. Ilyenkor a teljes jövedelmet be kell vallani, de annak 16 százalékkal megállapított adóját csökkenteni kell 32 ezer forinttal.

Nem alkalmazható azonban a 200 ezer forintos mentességi szabály, ha a magánszemély – a fent részletezettek alapján – gazdasági tevékenység keretében értékesít ingóságokat. Tekintettel arra, hogy az ingóértékesítés szabályai szerint számított jövedelem megállapítása során a fizetendő egészségügyi hozzájárulás nem számolható el költségként, a magánszemélynek az összevont adóalap

részeként adózó jövedelme után kell a 16 százalékos szja-, valamint a 27 százalékos eho-fizetési kötelezettségét teljesítenie.

2012. január 1-jé előtt, ha az ingóértékesítés üzletszerűnek minősült, akkor a jövedelmet nem az előzőek szerint, hanem az szja-törvény önálló tevékenységből származó jövedelemre vonatkozó szabályai szerint kellett megállapítani. Így alkalmazható volt többek között az igazolás nélkül elszámolható 10 százalékos költségánnyad, illetve tételes költségelszámolás esetén a kiadásokat bizonylatokkal igazolni kellett.

2012. január 1-jétől nem kell megállapítani az ingó vagyontárgy átruházásából származó bevételből jövedelmet – így bevallani sem kell azt –, ha az az adóév elejétől összesítve nem haladja meg a 600 ezer forintot. Ehhez a bevételi értékhatárhoz fűződő kedvező szabály üzletszerű ingóértékesítés esetén is érvényesíthető. Amennyiben a bevétel az adóév elejétől összesítve meghaladja a 600 ezer forintos értékhatárt, úgy az összes bevételből kell jövedelmet számolni.

Nagyon fontos hangsúlyozni, hogy nem függ a 600 ezer forintos bevételi korláttól az, hogy a magánszemélynek kell-e vagy sem adószámot kérnie! A NAV leszögezi: az áfa rendszerében ahhoz, hogy egy tevékenység gazdasági tevékenységnek minősüljön, csak az említett kritériumokat kell vizsgálni, a gazdasági tevékenység nem összeghatárhoz kötött. Vagyis gazdasági tevékenység keretében végzett ingóértékesítés esetén 600 ezer forint éves bevétel alatt is adószámot kell kérni, és az értékesítésről számlát vagy nyugtát kiállítani.

Fontos tudni, hogy akkor is bizonylatot kell adni a vásárlónak az értékesítésről, ha a magánszemély nem üzletszerűen végzi a tevékenységét. Ebben az esetben a bizonylat akár egy kézzel írt, aláírással hitelesített lap is lehet (amelyben szerepel, hogy mit adott el, mennyiért és mikor).

MEGJELENT A HVG EXTRA Pszichológia

Részletek: EXTRA.HVG.HU

MEGNÉZEM



Párbeszéd függésről, árulásról, öröletről

FELDMÁR ANDRÁSSAL

Addikció, nemre való tekintettel

MS. ALKOHOL

Szerelmes agy

HORMONOK RABSZOLGÁI VAGYUNK

Ha öröm a munka

MÓKUSKEREKES ÉLVEZET

KERESSE
AZ ÚJSÁG-
ÁRUSOKNÁL!

Információ: HVG Kiadó Zrt., 1300 Bp. 3., Pf. 20 (06-1) 436-2045 (06-1) 436-2012 ugyfelszolgalat@hvg.hu extra.hvg.hu

hvg extra

Adószám kérése visszamenőleges hatállyal és a jövőben

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 17. § (1) bekezdés c) pontja alapján a magánszemély adózónak, ha adóköteles bevételszerző tevékenységet folytat, a tevékenysége megkezdését megelőzően az állami adóhatóságnál az e célra szolgáló nyomtatványon, írásban be kell jelentkeznie. Ha az adózó kötelezettségét – jogszabálysértő módon – a tevékenység megkezdését követően teljesíti, a bejelentkezés során a tevékenység kezdő időpontját is köteles az adóhivatalhoz írásban bejelenteni.

Az üzletszerűen ingóságokat értékesítő magánszemélyek az adóhivatalnál rendszeresített 14T101 jelű – „azon magánszemélyek részére, akik adószám kiváltására kötelezettek, de nem szerepelnek az egyéni vállalkozók nyilvántartásában” megnevezésű – adatlapon kérhetnek visszamenőleges hatállyal adószámot. Ugyanezt az űrlapot kell kitölteniük azoknak is, akik úgy gondolják, hogy a jövőben rendszeresen, illetve üzletszerűen kívánnak ingóságokat értékesíteni. A magánszemélyeknek nem kell egyéni vállalkozóvá válniuk, úgynevezett „adószámot magánszemélyként” is végezhetik ezt a tevékenységet.

Az önálló vállalkozók tevékenységi jegyzéke bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 36/2011. (XII. 23.) KIM rendelet 1. § (2) bekezdés c) pontja értelmében önálló vállalkozónak kell tekinteni többek között „az adószámmal rendelkező, az általános forgalmi adó hatálya alá tartozó magánszemélyeket, az adószám kiváltására kötelezett magánszemélyt” is. A rendelet tételesen felsorolja a különböző tevékenységi köröket, például a csomagküldő, internetes kiskereskedelem hat számjegyű kódja: 479102.

A NAV álláspontja szerint nem választhatnak visszamenőleges alanyi adómentességet az adóköteles tevékenységüket késve bejelentő magánszemélyek, hogy ily módon mentesülhessenek az áfakötelezettség alól. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 22. §-a (1) bekezdésének c) pontja kimondja, hogy az általános forgalmi adó alanya az adóköteles tevékenysége megkezdésének bejelentésével egyidejűleg nyilatkozik arról, hogy alanyi adómentességet választ. Az Art. ezen szabálya alapján – a NAV szerint – az alanyi adómentesség visszamenőlegesen nem választható, az értékesítések után, amennyiben gazdasági tevékenységről, adóalanyiságról beszélünk, általános forgalmi adót kell fizetni, a teljesítés időpontjában érvényes adómértéknek megfelelően. Az áfatörvény vonatkozó szabályai szerint az adóalany a beszerzést terhelő adót a fizetendő adóból a nevére szóló számla alapján levonhatja.

Mindezek után felmerül a kérdés, hogyan kell bevételi bizonylatok (számla) híján, ellenőrzés keretében a korábbi évekre vonatkozó áfabevallást benyújtani. Hogyan bizonyítja a magánszemély egy esetleges ellenőrzés során, hogy a bevallásban szereplő adatok megfelelnek a valóságnak, miközben korábban nem bocsátott ki számlát? Erre a kérdésre cikkünk megjelenése után a következő választ kaptuk a NAV-tól:

„Amennyiben a magánszemély utólag jelentkezik be áfaalanyként, pótló bevallást kell benyújtani, amelyben a rendelkezésre álló adatok alapján (amelyek adott esetben általa kibocsátott bizonylat hiányában is feltehetőek) kell feltüntetnie az adóalapot, és az arra felszámított általános forgalmi adót. Egy esetleges ellenőrzés során is ezen rendelkezésre álló adatok alapján bizonyíthatja az adózó a bevallásban szereplő összegek helyességét”

adozona.hu

ÁJÁNLÓK:

Áfaszabály-változás! Mikor kötelező utólag csökkenteni az adóalapot?

Január 1-jétől jelentősen átszabta az Országgyűlés az általános forgalmi adóról szóló törvénynek az áfaalap utólagos csökkentésére vonatkozó szabályait. Mikor kötelező csökkenteni az áfa alapját?

Az áfa alapjának utólagos csökkenését az áfatörvény 77. §-a az első két bekezdésben tárgyalja. A két bekezdés között az a különbség, hogy amíg az első az általános kereteket határozza meg, addig a második – néhol az általános kereteken belül maradván, néhol azonban azon túlterjeszkedve – immár jól körülírt tényállásokkal operál. A törvényi sorrendiséget követve kezdjük elemzésünket az első bekezdéssel.

A korábbi szabályozással összevetve a mostani szélesebb hatókörű, legalábbis abban az értelemben, hogy minden szerződésmódosulást és -megszűnést, valamint a szerződés érvénytelenségét és annak létre nem jöttét úgy értékel, hogy az jogalapot teremt az adóalap utólagos csökkenésére, feltéve, hogy ezekkel okozati kapcsolatban ellenérték (előleg) visszatérítése történik, de legalábbis ilyen kötelezettség keletkezik.

dr. Csobánczy Péter, adószakértő-jogász

A teljes cikket elolvashatja itt!

<http://ajanlo.adozona.hu/afalapcsokkentenes>

Több bért utalt a kelleténél? Így hozhatja helyre

Előfordul, hogy a cégek a ténylegesen járó összegnél több vagy kevesebb munkabért utalnak. Vissza kell-e utalnia a munkavállalónak a többletet, és ha igen, mennyi időn belül? Mit tehet a munkáltató a tévedés észlelése után?

Ha a munkavállaló számlájára a megszokottnál kevesebb munkabér érkezik, ezt jellemzően azonnal jelzi a munkáltatójának, a szokottnál nagyobb összegnél ez már nem annyira gyakori.

A munka törvénykönyve 164. §-a szerint a munkabér jogalap nélküli kifizetésének összegét 60 napon belül, írásbeli felszólítással lehet visszakövetelni a munkavállalótól. Ahogy az előlegnyújtásból eredő követelés levonásakor, a 60 napos határidő ez esetben is jogvesztő.

dr. Szeiler Nikolett,
ügyvéd, adótanácsadó

A teljes cikket elolvashatja itt!

<http://ajanlo.adozona.hu/bertobblet>

Ön bejelenti alkalmazottját? Drágán fizethet mulasztásáért!

Akár egymillió forint bírságot is fizethet a munkáltató, ha elmulasztja bejelenteni alkalmazottját. Összefoglaltuk a bejelentésre vonatkozó határidőket és a késedelem következményeit.

A NAV nemrégiben feltette honlapjára az „Art. 16. § (4) bekezdés a) pontjában foglalt bejelentési kötelezettséget nem teljesítő adózók” frissített listáját. A közel ötezer munkáltatót tartalmazó felsorolás nyilván nem teljes, hiszen csak azokat tartalmazza, amelyeknél (akinél) feltárták a jogsértést. De ha csak ezt a számot vesszük alapul, akkor is sokakat érint a címben megfogalmazott kérdés, így talán nem haszontalan, ha néhány gondolatot szentelünk a bejelentéssel kapcsolatos előírásoknak, problémáknak.

A biztosított munkavállalók bejelentésének főszabályát tehát a már említett, az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 16. § (4) a) pontjában találhatjuk. E szerint a munkáltatónak, illetve kifizetőnek kötelessége az adóhatósághoz az általa foglalkoztatott biztosított meghatározott adatairól, illetve a biztosítási jogviszonyának kezdetéről, kódjáról, megszűnéséről, a biztosítás szünetelésének időtartamáról, a heti munkaidejéről, a FEOR-számáról adatokat szolgáltatni.

(Az egyéni vállalkozónak, a mezőgazdasági őstermelőnek, illetve az 1997. évi LXXX. (Tbj.) törvény 56/A szakasza alá tartozó magánszemélynek ugyanezt a bejelentést saját magáról kell megtennie.)

Széles Imre,
társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket elolvashatja itt!
<http://ajanlo.adozona.hu/bejelentes>

Rehabilitációs hozzájárulás: így váltható ki foglalkoztatással

A foglalkoztatók számára komoly terhet jelent a rehabilitációs hozzájárulás fizetési kötelezettsége. Ez azonban kiváltható megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásával. Kik jöhetnek szóba? Összefoglaltuk.

A munkaadó a megváltozott munkaképességű személyek foglalkozási rehabilitációjának elősegítése érdekében rehabilitációs hozzájárulás fizetésére köteles, ha az általa foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma a 25 főt meghaladja, és az általa foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek átlagos statisztikai állományi létszáma nem éri el a létszám 5 százalékát, vagyis a kötelező foglalkoztatási szintet (Megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény – a továbbiakban: Mmtv. – 23–24. §-ai).

A kötelezettség kiterjed a nemzetgazdaság valamennyi szektorára, kivéve

- a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény hatálya alá tartozó fegyveres szervet, valamint
- a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdálkodó szervezetet.

Szikszainé dr. Bérces Anna,
társadalombiztosítási szakértő

A teljes cikket elolvashatja itt!
<http://ajanlo.adozona.hu/rehabilitacios>

KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK

Illetékkötelezettség elévülése

Egyik végelszámolással megszűnő ügyfelünknel adóellenőrzés várható. 2008 elején az egyik tulajdonos elengedte a tagi kölcsöne egy részét a társaság javára.

Az említett eseményt rendkívüli bevételként számoltuk el könyvelésünkben, de elmulasztottuk azt bejelenteni az illetékhivatalnak. Az említett eset kapcsán lehetkezik-e még terhünkre elmarasztaló megállapítás illeték adónemben – figyelembe véve az azóta eltelt időszakot?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 86. § (1) bekezdése alapján az illeték megállapításához, valamint az illeték behajtásához való jog elévülésére - a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel - az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései az irányadók.

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 164. § (4) bekezdése alapján a pénzügyi tranzakciós illeték kivételével az illeték megállapításához való jog annak a napjától évnek az utolsó napjától számított öt év elteltével évül el, amelyben a vagyonszerzést illetékkiszabásra az állami adóhatóságnál bejelentették, illetve az a körülmény, hogy az illeték megfizetését vagy a kiszabás céljából elrendelt bejelentést elmulasztották, az állami adóhatóság tudomására jutott.

A fentieket értelmezve tehát amennyiben a kérdés szerinti társaság ténylegesen elmulasztotta bejelenteni az elengedett tagi kölcsönre tekintettel keletkező ajándékozási illetékfizetési kötelezettségét, és ezt a végelszámolásra irányuló ellenőrzés során észleli az adóhatóság, akkor ezt – annak szankcióival – jogosult megállapítani a társaság terhére, függetlenül az azóta eltelt időre. A hivatkozott jogszabályi rendelkezések értelmében ugyanis az illeték megállapításához való jog ötéves elévülése a jelen esetben ezen észlelés pillanatától kezdődik meg.

dr. Verbai Tamás, HÍD Adószakértő és pénzügyi Tanácsadó Zrt. vezérigazgató

Alapítványi kérdés

Az alábbi kérdésekben kérném segítséget: 1. Alapítvány esetében a pénztárban mennyi pénz lehet? 2. Az alapítvány adhat-e kölcsönt?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

A pénzkezelés tekintetében az alapítványra is a számviteli törvény előírása az irányadó. A számviteli törvény szerint a pénzkezelésről a számviteli politika részeként készített pénzkezelési szabályzatban kell rendelkezni (Szt. 14. § (5) bekezdés d) pont). Ebben meg kell határozni legalább a pénzforgalom (készpénzben, illetve bankszámlán történő) lebonyolításának rendjét, a pénzkezelés személyi és tárgyi feltételeit, felelősségi szabályait, a készpénzben és a bankszámlán tartott pénz-

eszközök közötti forgalmat, a készpénzállományt érintő pénzmozgások jogcímeit és eljárási rendjét, a napi készpénz záró állományának maximális mértékét, a készpénzállomány ellenőrzésekor követendő eljárást, az ellenőrzés gyakoriságát, a pénzszállítás feltételeit, a pénzkezeléssel kapcsolatos bizonylatok rendjét és a pénzforgalommal kapcsolatos nyilvántartási szabályokat (Szt. 14. § (8) bekezdés).

A pénztárban tartható – az alapítvány által meghatározható – pénz maximális összegének meghatározásakor célszerű a következőkre figyelemmel lenni:

1. A pénzforgalmi számlanyitásra kötelezett adózó (az alapítvány ilyennek minősül)

– a készpénzben teljesíthető fizetések céljára szolgáló pénzeszközök kivételével köteles pénzeszközait pénzforgalmi számlán tartani, pénzforgalmát pénzforgalmi számlán lebonyolítani, s ennek érdekében pénzforgalmi számlaszerződést kötni,

■ adóköteles tevékenysége keretében más, pénzforgalmi számla nyitására kötelezett adózónak a vele vagy más jogalannyal kötött szerződés alapján, az abban meghatározott szolgáltatás vagy termékértékesítés

■ általános forgalmi adóval növelt – ellenértékeként, szerződésenként és havonta legfeljebb 1,5 millió forint összegben teljesíthet készpénzszolgáltatást,

■ ugyanazon felek között kötött szerződések alapján ugyanazon adózó részére teljesített kifizetés egy szerződés alapján teljesített készpénzszolgáltatásnak minősül, ha kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek közötti jogügylet nem rendeltetésszerű joggyakorlás miatt került több szerződésben meghatározásra (Art. 38. § (3), (3a) és (3b) bekezdés),

■ az előzőek megsértése esetén az 1,5 millió forintot meghaladó rész után 20 százalék mértékű mulasztási bírságot kell fizetni a fizetőnek, és a jogosult, ha a szabálytalan kifizetést elfogadja, ugyancsak 20 százalék mértékű mulasztási bírságot fizet az 1,5 millió forintot meghaladó rész után (Art. 172. § (20f) bekezdés).

Mindezekből az következik, hogy alaposan indokolni kell a pénztári állomány szükségességét, továbbá ugyanazon adózónak havonta 1,5 millió forintnál nagyobb összeg készpénzben csak szankcióval fizethető ki.

2. A készpénzben történő fizetésről az adóhatóság által tájékozik, hogy a készpénzfizetés napjától számított 15 napon belül az állami adóhatósághoz a vevőnek, a szolgáltatás igénybe vevőjének – a vállalkozási tevékenységet nem folytató magánszemélyek kivételével – be kell jelentenie

a) a kapcsolt vállalkozások között létrejött, ►

1 millió forintot meghaladó értékben teljesített kézpénzszolgáltatást,

b) egyéb esetben a 2 millió forintot meghaladó értékben teljesített kézpénzszolgáltatást. (Art. 17. § (9) bekezdés).

Hitel és pénzkölcsön a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) szerint üzletszerűen csak az MNB engedélyével nyújtható. Engedélyt csak bank, szakosított hitelintézet, szövetkezeti hitelintézet kaphat (Hpt. 3. § (3) bekezdés; 8. § (4)-(6) bekezdés). Üzletszerű az a rendszeresen végzett tevékenység, amelyet ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló módon nyújtanak (Hpt. 6. § (1) bekezdés 116. pont).

A nem üzletszerű kölcsönnyújtást jogszabály nem tiltja. Ehhez azonban figyelemmel kell lenni a következőkre:

- ha a kölcsönt egy évnél hosszabb időre nyújtja az alapítvány, akkor az a civiltörvény. 2. § 3. pontja értelmében befektetésnek minősül és ekkor az alapítványnak befektetési szabályzatot kell készíteni;
- a kölcsön hozama arányosítás nélkül (azaz teljes egészében) vállalkozási tevékenység bevételeként minősül az alapítványnál, amelynek elsősorban adózási szempontból van jelentősége.

Pölöskei Pálné,
okleveles adószakértő

Juhvásárlási, -takarmányozási költség elszámolása

Egy kft. 2013-ban anyajuhokat és tenyészkost vásárolt. Hogyan számolhatom el a vásárlás és a takarmányozás költségeit 2013-ban és a következő években?

SAKÉRTŐNK VÁLASZA

A tenyészállatokat bekerülési (beszerzési, előállítási) értéken kell értékelni. Ez jelen esetben az állatok számla szerinti (engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt) vételárát jelenti, amelyet az Szt. 47. §-ában felsorolt tételek (például szállítási költség) is növelnek.

A tenyészállatok beszerzését – más, a tárgyi eszközök kategóriájába tartozó eszközökhöz hasonlóan – beruházásként (T 161, 466 – K 455, 38) kell elszámolni, majd tenyésztés-

be állításuk időpontjával elszámoljuk az állományba vételüket (T 151 – K 161) is.

A tenyészállatok terv szerinti értékcsökkenésének elszámolására vonatkozóan az Szt. nem állapít meg speciális szabályokat, így a törvény általános előírásai (Szt. 52. §) az irányadóak. A különböző értékcsökkenési leírási módok közül a terv szerinti értékcsökkenés elszámolására célszerű a lineáris leírási mód választása.

Az állatok – e szempontból is lényeges maradványértéke (Szt. 3. § (4) bekezdése 6. pontja) sajátos kategória. Ugyanis a maradványérték egy élő állatot jelent, amely a bekerülési értékhez viszonyítva számottevő értéket képvisel. (Tenyészállatok esetében gyakorlatilag kizárt a nulla maradványérték.)

A maradványérték megállapítása kapcsán fontos szerepe van az állatok hasznos élettartamának (Szt. 3. § (4) bekezdése 5. pont), amelyre vonatkozóan a szakirodalomban találhatunk úgynevezett irányszám-ajánlásokat. E szerint az anyajuhok hasznos élettartama mintegy 4-6 év, míg a tenyészkosok esetében ez 5-8 évben mérhető (az irányszámok a fajtától függően változhatnak). A maradványérték az állat (hasznos élettartamának végén történő) selejtezéskor várható tömegének és várható kilónkénti eladási árának szorzata.

A tenyészállatok terven felüli értékcsökkenése és annak visszaírása ugyancsak az Szt. idevágó, általános szabályai (53. §) szerint történik. A tenyészállatok nyilvántartása kapcsán kétféle nyilvántartásról van szó:

- az állatok kezelési, gondozási helyén lévő nyilvántartások, és
- az állatok analitikus nyilvántartása.

Az első esetben az állatnyilvántartási könyv (állatfajtánkénti bontásban és gondozási helyenként – például juhholdály – való részletezésben) is megfelel, célja az állatgondozók elszámoltatása a mindenkor állatállományról.

Az analitikus nyilvántartás a „tárgyi eszköz analitika”, amely egyedenkénti bontásban tartalmazza mindazokat az adatokat, amelyek általában a tárgyi eszközök egyedi nyilvántartási lapján megtalálhatóak.

Az állattenyésztési ágazatok költségeként kell elszámolni az állatok gondozásának, tartásának, az állati termékek gyűjtésének, kezelésének költségeit, valamint az állatok gyógykezelési, termékenyítési, elletési költségeit.

Az állattenyésztés költségeit költségnekem szerint az 51-57. költségnevezeteken kell, illetve a 7-es számlaosztályban, az állattenyésztés költségei számlákon lehet elszámolni a vállalkozó által választott költségelszámolási módnak megfelelően.

Állattenyésztés közvetlen költségei között számoljuk el például

- a feletetett takarmány értékét,
- a legelőfenntartás költségeit,
- a takarmány előkészítés költségeit,
- az állatgyógyszerek értékét,
- az állattenyésztésben használt gépek, berendezések alkatrész felhasználásának költségeit,
- a tenyészállatok terv szerinti értékcsökkenését.

Annak függvényében, hogy a vállalkozás év közben

- nem vezet sem mennyiségi, sem értékbeli nyilvántartást, vagy
- csak mennyiségi nyilvántartást vezet folyamatosan, vagy
- mennyiségi és értékbeli nyilvántartást

vezet, a beszerzett takarmányt, mint alapanyagot (21. számlacsoport) tényleges beszerzési áron vagy elszámoló áron kell készletre venni és a készletcsökkenést a megfelelő költségelszámoláson rögzíteni (jellemzően elsődlegesen – jelen esetben – a 7-es számlaosztályban a 21. számlacsoportban megnyitott számlával szemben, majd másodlagosan T 511 – K 596), illetve a beszerzést költségként elszámolni, ezt később a leltári érték alapján helyesbíteni.

A költségeket költségviselőként a 7-es számlaosztályban az állattenyésztés költségei számlacsoport számláin számoljuk el (kivéve a kérdésben nem érintett igás állatok költségeit, amit a segédüzemek között a 6-os számlaosztályban az igatartás költségei számlán tartunk nyilván).

Az állattenyésztés költségei számlacsoport számláit – a vállalkozás tulajdonosainak információs igényei szerint – tagolhatjuk állatfajonként, hasznosítási irányonként, korcsoportonként. (A költségviselő kijelölésénél célszerű figyelembe venni a statisztika követelményeit is.)

A költségek elszámolásánál, illetve a kalkuláció elkészítésénél figyelni kell arra, hogy az anya- és apaállatok költségei, valamint le választásig a szaporulat tartási költségei a tenyésztési ágazatot terhelik.

Sinka Júlia, adó- és számviteli tanácsadó

Kiadó: Kiadja a HVG Kiadó Zrt.,

1037 Budapest, Montevideo utca 14. Telefon: (+36 1) 436-2001 (HVG központ), Fax: (+36 1) 436-2014, E-mail: adozona@adozona.hu

Termékmenedzser: Vörös Tünde

Felelős kiadó: Kékesi Zsuzsa, online divízióvezető